

Foto: EUCAP Somalia

FOKUS OG FRIHED ER NØGLEORD FOR ET DANSK LEDET EU-MISSIONSKONTOR I SOMALILAND

European Union Capacity Building Mission in Somalia, EUCAP Somalia, har to lokalkontorer, hvoraf det ene i Somaliland er ledet af FSB'er Georg Güntelberg. Siden oktober 2017 har kontoret fordoblet antallet af ansatte til 32. Det skyldes bl.a. synlige resultater som følge af både en stor autonomi og et skarpt fokus på, hvilke kystvagtfunktioner missionens træning og rådgivning skal koncentrere sig om, siger lokalchefen.

AF KATHRINE SCHMEICHEL, JOURNALIST

”Som chef for missionskontoret i Somaliland – der omfatter alt fra administration, logistik og it til operationelle folk og sikkerhedsfolk – laver jeg naturligvis mange forskellige ting. Men jeg tror, at min vigtigste bedrift er, at jeg i samarbejde med vores rådgivere har været i stand til at lave en dybdegående analyse af, hvad vi er her for – hvilke interesser EU har, og hvilke Somaliland har – og så gøre, hvad der er muligt med vores ressourcer og lede og fordele arbejdet herudfra.”

Det siger FSB'er Georg Güntelberg, der er chef for lokalkontoret under European Union Capacity Building Mission in Somalia, EUCAP Somalia, i byen Hargeisa. Oprindeligt var han udsendt som strate-

gisk rådgiver, men fire måneder efter sin ankomst i juni 2017 overtog han ledelsen af kontoret, da den daværende chef stoppede.

Missionen – som dækker Somalia inklusiv Somaliland – har hovedkvarter i Somalias hovedstad Mogadishu og lokalkontorer i Hargeisa (Somaliland) og Garowe (Puntland) samt et 'back-office' i Nairobi i Kenya. Somaliland har siden 1991 fungeret som en uafhængig stat løsrevet fra Somalia uden dog at være internationalt anerkendt.

Krisestyringsmissionen EUCAP Somalia – der før hed EUCAP Nestor – blev oprettet i 2012 og har mandat til 31. december 2020. Hovedformålet er at opbygge og

LANDEFAKTA SOMALIA

- **Hovedstad:** Mogadishu
- **Befolkningstal:** 11,3 mio. (inklusive Somaliland – hvor der bor omkring 4 mio. – og Puntland, men tallet er usikkert på grund af nomader og flygtninge)
- **Areal:** 637.657 km²
- **Etniske grupper:** Somali 85 %, bantu og arabere 15 %
- **Sprog:** Somali, arabisk, italiensk, engelsk
- **Religion:** Sunnimuslimer
- **Styreform:** Parlamentarisk føderation

Kilder: CIA

Ifølge FSB'er Georg Güntel har kystvagten i Somaliland især i det sidste års tid været mere selvhjulpne, sådan at den på eget initiativ har været i stand til fx at lede efter forsvundne fiskere og kontrollere både for at bekæmpe smugling. Foto: EUCAP Somalia

styrke et maritimt, civilt retssystem i samarbejde med både nationale og regionale myndigheder, sådan at Somalia i fremtiden selv kan håndtere maritime lovovertrædelser som pirateri, ulovligt fiskeri, dumpning af giftigt affald og smugling af våben, narkotika og mennesker.

'Missioner' i missionen

Ifølge Georg Güntelberg er der inden for mandatet vide rammer for, hvad missionen skal lave i de tre forskellige områder.

"Der er en stor forskel på de tre kontorer, fordi de ligger i tre meget forskellige regioner. Det betyder, at vi helt naturligt har forskelligt fokus og forskellige aktiviteter. Fx har vi i Somaliland ikke haft pirater, som både Puntland og Mogadishu især for nogle år siden har været plaget af. Det er først og fremmest Somalilands egen fortjeneste, fordi de har formået at føre en god kontrol med deres klaner og stammer, da alt pirateri starter til lands," siger lokalkontorchefen og fortsætter:

"Når der alligevel findes et missionskontor i Somaliland, skyldes det, at en stor del af EU's handel passerer igennem Adenbugten – der er rubriceret som en af EU's 'critical maritime routes'. Derfor har vi valgt at lægge vores hovedfokus på tre prioriterede kystvagtsfunktioner – redningsarbejde, kamp mod smugling af våben, narkotika og mennesker samt sikkerhed i og omkring havnen i Berbera."

Ifølge Georg Güntelberg bevæger missionskontoret i Somaliland sig mest på det operative niveau.

"På grund af problematikken omkring selvstændighed lever vores kontor under et glasloft, fordi vores samarbejdspartnere gerne vil hive os i retning af at opbygge statskompetencer, mens vi forsøger at opbygge kapacitet omkring operationelle kystvagtsfunktioner. Så vi bevæger os ofte på en hårfin grænse omkring, hvad vores kapacitetsopbygning skal omfatte."

Vigtigt med havnesikkerhed

Især sikkerheden i havnen er vigtig.

"I modsætning til Mogadishu – som har flere strenge at spille på – er havnen i Berbera den eneste motor i Somaliland, hvorfor stort set alle aktiviteter foregår igennem havnen, som nærmest har karakter af et nationalt sikkerhedsanliggende. Det skal også ses i lyset af, at der er foretaget store investeringer i havnen – især af De Forenede Arabiske Emirater, der er i gang med at investere flere hundrede millioner dollars for at skabe en stabil platform for eksport af varer fra både Etiopien og det øvrige Afrika. Vi har derfor tilpasset vores aktiviteter, så Somaliland foruden at føle ejerskab kan levere kystvagtservice, der gør, at havnen gradvist kan fungere med en sikkerhed på internationalt niveau."

Fordobling af medarbejdere

Under Georg Güntelbergs ledelse er kontoret vokset til det dobbelte antal medarbejdere – fra 16 til 32 – mens hele

missionen kun er vokset med knap 30 %. Til foråret åbner missionen desuden et underkontor i Berbera og udvider med yderligere personale.

”Jeg tror, at grunden til, at vi er vokset så meget, er, at vi netop har haft et skarpt fokus på fællesmængden af, hvad EU har af interesser, hvilke interesser Somaliland har, og hvilke muligheder og ressourcer der er tilstede hos os. Hermed har vi vist resultater, der har skabt små succeser, som har genereret flere ressourcer, der igen har skabt større succeser,” siger han og fortsætter:

”Jeg synes, at 2019 har vist en synlig effekt, da kystvagten i Somaliland er blevet mere selvhjulpne inden for et område, der dækker over halvdelen af Somalilands kystlinje fra Berbera mod grænsen til Djibouti. Det betyder, at kystvagten på eget initiativ fx har været i stand til at lede efter forsvundne fiskere og kontrollere både – især fiskerbåde, da de hyppigt bruges til smugling. Kystvagtens indsats har endvidere været med til at gøre Adenbugten mere stabil og sikker – hvilket er vigtigt i forhold til EU’s sikkerhedspolitik – og dermed også Danmarks sikkerhed.”

Antallet af højtuddannede lokale eksperter er ligeledes vokset i Georg Güntelbergs tid.

”I 2017 havde vi kun én lokal officer, men i dag har vi fem og en sjette på vej. Dertil kommer fire lokale assistenter. Jeg er meget glad for at have så stor en andel kompetente, lokalt ansatte, da det er en vigtig forudsætning for, at vi kan tilpasse os de somalilandske forhold bedst muligt. For at sikre, at vi får videregivet og forankret den europæiske ekspertviden, arbejder vi i teams med minimum en international ekspert og en lokal officer.”

Stor bilateral donation

En anden succes for Hargeisa-kontoret er, at det er lykkedes at skaffe en større bilateral donation.

Rekrutter fra Somalilands kystvagt lærer at betjene skibsradio i kystvagtens kontrolcenter. Sikkerhed på et internationalt niveau omkring havnen i Berbera er vigtig for både investeringer og udvikling af havnen – som er Somalilands livsnerve, da stort set alle regionens aktiviteter foregår herigennem. Foto: EUCAP Somalia

Foto: EUCAP Somalia

BLÅ BOG: GEORG GÜNTEMBERG

49 år, cand.scient.pol. kombineret med yderligere studier i russisk, international udvikling og islam. Officer af reserven fra Gardehusarregimentet. Udsendt af FSB til EUCAP Somalia som strategisk rådgiver (juni-oktober 2017) og som chef for kontoret i Hargeisa i Somaliland (oktober 2017-juni 2020). Er specialiseret inden for politik, stabilisering, strategi og sikkerhedssektorreform og har bl.a. arbejdet på Balkan (1995-2005) og i Afghanistan (2006-2016) som rådgiver, analytiker og i diverse chef-stillinger bl.a. for OSCE, NATO, PRT (Provincial Reconstruction Teams i Afghanistan), EUPOL Afghanistan (EU Police Mission in Afghanistan) og EUSR Afghanistan (EU Special Representative to Afghanistan).

Sprog: Engelsk, russisk, serbokroatisk og lidt fransk og tysk.

Kort: EUCAP Somalia

EUCAP SOMALIA

European Union Capacity Building Mission in Somalia, EUCAP Somalia, startede i juli 2012 og har mandat til 31. december 2020.

- **Formål:** Opbygge og styrke et civilt retssystem på det maritime område i Somalia for bl.a. at bekæmpe pirateri, ulovligt fiskeri og smugling af våben, narkotika og mennesker.
- **Kontorer:** Missionen har hovedkvarter i Mogadishu og to lokale kontorer i Hargeisa (Somaliland) og Garowe (Puntland) samt et administrativt såkaldt 'back office' i Nairobi i Kenya. I foråret 2020 åbner Hargeisa-kontoret et 'underkontor' ved havnen i Berbera, så der herefter er to missionskontorer i Somaliland.
- **Planlagt kapacitet:** 125 internationale eksperter og 40 lokalt ansatte
- **Aktuel kapacitet:** P.t. er der i alt 111 ansatte – fordelt på 93 internationale eksperter og 18 lokalt ansatte (87 mænd og 24 kvinder). Tre danskere er sekunderet – to FSB'ere og en fra Rigspolitiet.
- **Deltagere:** 19 EU-lande
- **Budget:** 61,1 mio. euro (461 mio. kr.) i perioden 1/1 2019-31/12 2020.

Kilde: <https://www.eucap-som.eu/>

”Siden 2018 har vi modtaget 400.000 euro – i alt lidt over 3 mio. kr. – som vi har kunnet købe materiel for – især operative både. Det har givet os bedre mulighed for reelt at rådgive, fordi de ansatte i kystvagten nu i højere grad har fået praktiske erfaringer. For det er tit en udfordring at give god rådgivning på steder som her, da det let bliver til en masse snak om, hvordan man gør ting uden egentlig at have mulighed for at afprøve det i praksis, fordi det nødvendige materiel ikke er tilstede,” siger han og tilføjer:

”Det svarer til at ville lære nogen at fiske uden at give dem en fiskestang og føre dem til havet.”

Det bilaterale samarbejde ser ifølge Georg Güntelberg ud til at fortsætte og vil muligvis også bane vejen for andre lignende aftaler.

”Jo mere tidssvarende materiel, vi har, jo bedre træning, erfaringer og data får både missionen og kystvagten, hvilket igen kan bruges til at rådgive bedre på strategisk niveau. For faren ved en for stor mangel på udrustning og erfaringer hermed er, at man let får skabt et strategisk vakuum, hvor ingen forstår noget, og alt bliver til en abstrakt diskussion uden en egentlig forbedring af situationen.”

Højt sikkerhedsniveau

I Mogadishu, Hargeisa og Garowe bor og arbejder missionens medarbejdere i sikkerhedsbeskyttede compounds. De ansatte har hver deres lille lejlighed og har kun tilladelse til at komme uden for compounden, når det er arbejdsrelateret og sikkerhedsgodkendt.

Alle møder uden for compounden skal planlægges i god tid og kræver en sikkerhedsprocedure med livvagter og pansrede køretøjer.

Med en mangeårig arbejds erfaring med skrøbelige stater fra bl.a. Afghanistan og på Balkan generer de stramme sikkerhedsregler ikke Georg Güntelberg.

”Selvom Somaliland er mere fredeligt end de to andre regioner – der har fx ikke været nogen angreb her i de sidste ti år – lever vi alle under det samme sikkerhedsregime. Det ser jeg ikke som en begrænsning, men som en tryghed – ikke mindst for min familie. Så jeg er glad for, at der er nogen, der passer på os. Man må bare vænne sig til at planlægge 24 timer forud. Men det er faktisk også muligt at være arbejdsmæssigt spontan med et par timers varsel, da sikkerhedsfolkene jo er der for vores skyld. Og hvis man savner at komme ud og gå på marked eller opleve andre former for byliv, kan man gøre dette i en af de mange ferier, vi har. For typisk arbejder vi 5-6 uger ad gangen og har så herefter næsten tre uger fri.”

Han er meget glad for sit liv og arbejde bag murene.

”Jeg synes, mit job er både sjovt og spændende, fordi jeg har så stor en autonomi – selvfølgelig med loyalitet over for vores mandat – og fordi der på trods af EU-systemet er ret kort fra diskussion til beslutning. Jeg er overbevist om, at den frihed, vi har fået til at handle, er årsag til kontorets store succes – især fordi vores skarpe fokus har skabt mere klarhed for rådgiverne, som dermed bedre har kunnet kommunikere med vores samarbejdspartnere og skabe fælles og realistiske målsætninger.”

FSBnyt skrev også om EUCAP Somalia i FSBnyt nr. 2 2017, set gennem FSB'er og daværende maritim rådgiver John-Marco Cecchinis øjne. Her kan man fx læse om, hvad træning i kystvagtkompetencer mere konkret går ud på, og hvilke udfordringer der er. ■

En større bilateral donation fra Sverige har styrket kompetencerne hos kystvagten i Somaliland, da det dermed har været muligt at købe tidssvarende materiel – især operative både – og modtage supplerende træning fra givnerne. Foto: EUCAP Somalia

Katrine Aagaard, som sidder bagest tv, deltog sammen med nogle fra FSB-teamet i den årlige CSDP Human Resource-konference i Bruxelles den 10. december 2019. Foto: Privat

5 SKARPE

EUCAP SOMALIA-MISSIONENS FORLÆNGEDE ARM I BRUXELLES

FSB'er Katrine Aagaard, filolog med ekspertise i mellemøst-studier og konflikthåndtering, har siden juni 2019 arbejdet som HR-forbindelsesofficer i Bruxelles for missionen EUCAP Somalia. Ud over at være "missionens forlængede arm i Bruxelles" kræver det både "veludviklede diplomatiske evner" og tålmodighed at færdes i EU-hovedkvarterets politiserede miljø og bureaukrati. FSBnyt har stillet fem skarpe spørgsmål.

1. HVORDAN VARETAGER DU DIT ARBEJDE VED EUCAP SOMALIA-MISSIONEN FRA BRUXELLES?

Jeg er sekunderet til EUCAP Somalia, men jeg har base i Bruxelles i EU's operationelle hovedkvarter for krisestyringsmissioner, CPCC (The Civilian Planning and Conduct Capability). Her fungerer jeg som forbindelsesofficer på Human Resources-området mellem missionen og strukturerne i Bruxelles. Med andre ord kan man sige, at jeg er missionens forlængede arm i Bruxelles, hvor mit job overordnet er at være bindeled, så afstanden mellem missionens hovedkvarter i Mogadishu og Bruxelles bliver så lille som muligt. Jeg fungerer som talerør for missionen i forhold til at formidle dens prioriteter på

HR-området til beslutningstagerne i Bruxelles og til EU's medlemslande. På samme vis kanaliseres information, instrukser og beslutninger fra hovedkvarteret i Bruxelles til missionen også gennem mig. Selvom jobbet overvejende er et kontorjob, så sidder jeg sjældent længere tid ad gangen ved mit skrivebord. Jeg har daglig og tæt kontakt til missionen gennem mail, telefon og videokonference, samtidig med at jeg er en del af den 'daglige drift' i CPCC – med hvad dertil hører af møder og koordineringsarbejde både med kolleger fra de forskellige EU-institutioner og repræsentanter fra EU-medlemslandene.

2. HVAD BESTÅR DINE ARBEJDSOPGAVER AF?

Jeg arbejder primært med Human Resources, og meget af mit daglige arbejde er forbundet med de store rekrutteringsrunder, vi gennemfører minimum tre gange om året. Dette arbejde indebærer bl.a. forberedelse af jobbeskrivelser, screening af ansøgninger, koordinering af interviewpaneler og deltagelse i disse samt sparring med EU-landenes faste repræsentationer og de sekunderende enheder i de EU-lande, der bidrager med personale til missionen. Jeg støtter også missionen i at fortolke og implementere HR-regler og procedurer i eksempelvis personalesager.

3. HVAD ER DE STØRSTE UDFORDRINGER VED JOBBET?

Som Human Resources-forbindelsesofficer arbejder jeg med et område, som typisk kan være ret sensitivt. Der er mange hensyn at tage og mange balancer, der skal opretholdes, når stillinger skal besættes. Det handler naturligvis om, at den bedst kvalificerede kandidat skal have jobbet, men overvejelser i forhold til national balance og kønsfordeling kan også spille en rolle, hvis to kandidater er lige kvalificerede. Bruxelles er et politiseret miljø at navigere i, og mange aktører har egne og til tider modsatrettede dagsordener. Det er en udfordring at arbejde med og kræver veludviklede diplomatiske evner, men det er også virkelig spændende og udviklende.

EU bureaukratiet er helt sikkert også en udfordring. Det er klart, at et så stort system som EU nødvendigvis må styres på bureaukratisk vis, og det giver nok også god mening i andre dele af EU's Udenrigstjeneste (EEAS), som CPCC er en del af. Men i en struktur som CPCC, der er mere operationel og implementerende af natur, kan bureaukratiet til tider virke som en hæmsko. Jeg synes, der ligger en indbygget kontrast der: CPCC arbejder med civil krisestyring og mekanismer, der potentielt skal kunne aktiveres hurtigt af EU-medlemslandene, men den bureaukratiske struktur og arbejdsgangene forsinker 'reaktionsevnen'. Det kan føles som om, at der er langt til toppen af hierarkiet, særligt hvis man er vant til en lidt fladere struktur som fx i Danmark.

4. HVILKE UDFORDRINGER ER DER ISÆR MED AT STYRE MISSIONENS ARBEJDE FRA BRUXELLES?

Overordnet set er det jo EU-landene, der udstikker missionens mandat og således dem, som missionen rapporterer til via CPCC. For mig er det til tider en udfordring at tilhøre missionen, men sidde i CPCC. Jeg mærker nogle gange den kontrast, der kan være mellem felt og hovedkvarter, og det kan til tider bringe mig i en delikat situation, hvor jeg skal forsøge at være overgangen, forbindelsen, mægleren mellem de to og formidle synspunkter

begge veje på en loyal og konstruktiv måde. Så man kunne fristes til at sige, at jeg er klemt inde *mellem* to stole. Jeg plejer dog at sige, at jeg er heldig at sidde *på* to stole. Men det er ofte en balanceakt, og det kræver til tider, at man tænker en ekstra gang over tingene, inden man tager en beslutning.

5. HVAD HAR VÆRET DIN HIDTIL STØRSTE SUCCESOPLEVELSE PÅ JOBBET?

Jeg tror egentlig min største succesoplevelse indtil videre er det gode samarbejde, jeg har fået etableret både med mine CPCC-kolleger og med missionen. Det har været en stejl læringskurve, men jeg føler, at jeg er en del af et stærkt team, og på trods af at jeg kun har besøgt missionen i Mogadishu en enkelt gang, siden jeg startede i jobbet i sommeren 2019, synes jeg, at jeg har oparbejdet en god forståelse for missionens udfordringer og har formået at formidle disse i Bruxelles samt at samarbejde om at løse dem. Det har indtil videre været en meget tilfredsstillende proces. Derudover har det været en succesoplevelse for mig personligt at komme til Bruxelles. Det har været en drøm at vende tilbage til byen, og særligt til EU's Udenrigstjeneste, siden jeg for mange år siden var Blue Book-praktikant i EU Kommissionen. Det er ekstremt spændende og et stort privilegium at opleve missionerne fra hovedkvarteret og få indsigt og en bred forståelse for beslutningsprocesserne bag CSDP. ■

Foto: Privat

BLÅ BOG: KATRINE AAGAARD

45 år og uddannet med en BA i semitisk filologi og mellemøststudier fra henholdsvis København og Odense og en MA i menneskerettigheder og konfliktstyring fra Pisa, Italien. Er udsendt af FSB som Human Resources & Administrative Officer for EUCAP Somalia (Brussels Support Element) med base i Bruxelles (juni 2019-juni 2020). Har bl.a. arbejdet som projektkoordinator for Dansk Flygtningehjælps internationale afdeling i København (2014-2019) og haft forskellige ansættelser i udlandet – bl.a. som forbindelsesofficer i TIPH Hebron (2008-2010 og 2012-2014) og konsulent for FAO i Jerusalem (2008). Havde sin første FSB-udsendelse i 2001 til TIPH Hebron. Har derudover været udsendt gennem FSB som korttids- og langtidsvalgsobservatør for EU og OSCE ad flere omgange.

MEDDELELSER FRA FSB-TEAMET (01.10.19-31.12.19)

- **Missionsbesøg:** Udenrigsministeriet og FSB-teamet besøgte i december 2019 EU's kapacitetsopbyggende mission EUCAP Sahel Mali samt Regional Advisory Coordination Cell i Mauretanien. FSB har tre udsendte ved EUCAP Sahel Mali.

FSB foretager ca. tre årlige besøg til civile EU-krisestyringsmissioner, der har FSB'ere udsendt. Formålet er at besøge de udsendte FSB'ere og lære mere om deres dagligdag og generelle trivsel som udsendt. Derudover afholdes møder med missionens ledelse og de forskellige afdelinger for at lære mere om missionen – dens mandat, mål, behov, udfordringer, operationelle miljø og fremtidige planer – for yderligere at kunne målrette rekrutteringsindsatser og rådgivning af FSB'ere.

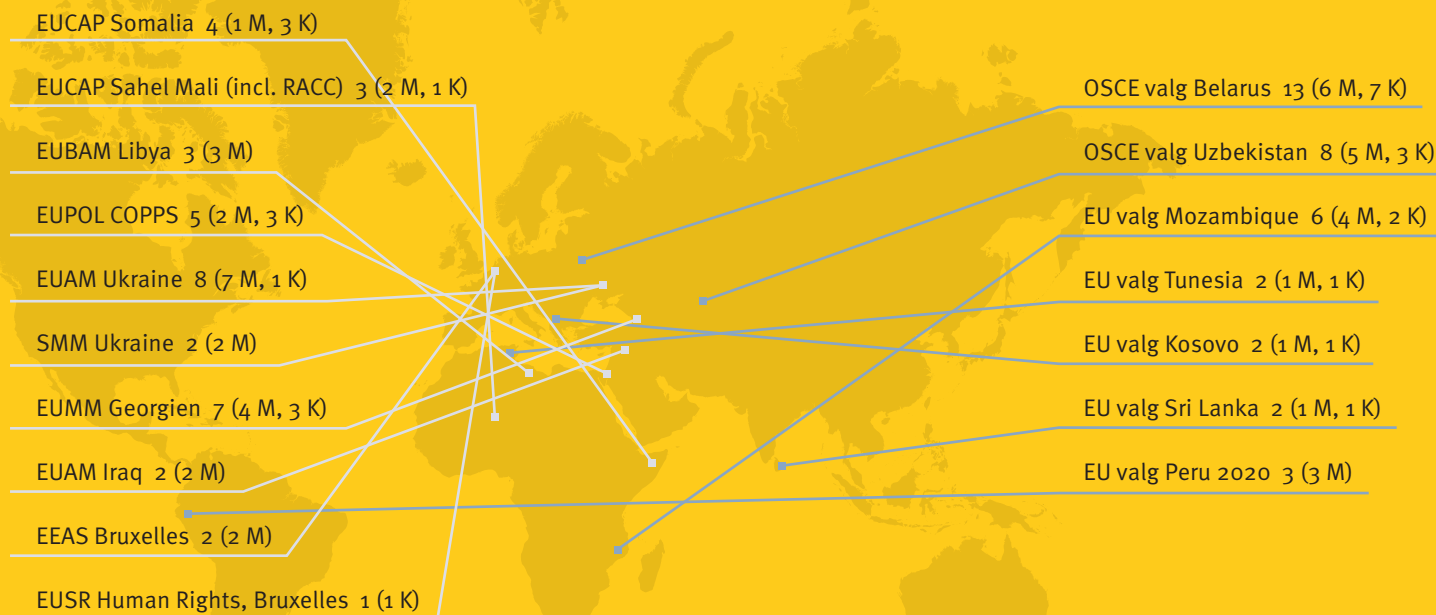
- **Afholdte kurser:** FSB har afholdt introduktionskursus for nye FSB'ere den 5. december 2019 samt sikkerhedskursus (HEAT/CAC) den 28. oktober-1. november og 12.-14. november 2019. Desuden blev et antal FSB'ere sendt på eksterne kurser, herunder LTO-kursus hos Folke Bernadotte Academy den 24.-29. november 2019 (Sandø, Sverige).

- **Konferencer og møder:** FSB deltog ved den årlige CSDP Human Resource-konference i Bruxelles den 10. december 2019, hvor HR-muligheder og udfordringer på tværs af CSDP-krisestyringsmissionerne blev drøftet. FSB deltog endvidere i oktober i et møde med EU Civilian Training Group, som har til formål at sikre, at træningsbehov i de civile CSDP-missioner bliver identificeret, defineret og implementeret korrekt. FSB har også afholdt det årlige møde med FSB-foreningen.

Arkiv for FSBnyt

Husk, at du kan læse alle numre af FSBnyt fra september 2013 og frem på Um.dk.

ANTAL UDSENDTE FSB'ERE I PERIODEN 1/10-31/12 2019

K: Kvinder
M: Mænd

FSBnyt, nr. 1 – Januar 2020

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Tlf. 33 92 00 00
um@um.dk
www.um.dk

Abonnement og udsendelse

Elektronisk udsendelse ved NIRAS
fsb-niras@niras.dk
<http://fsb.niras.dk>

Redaktion

Kathrine Schmeichel
ks@kathrineschmeichel.dk
Rune Lamberth, FSB
fsb-niras@niras.dk
Thomas Ostermann,
Udenrigsministeriet (ansv.)
Layout: gipsy graphics

Artikler i FSBnyt er ikke nødvendigvis
i overensstemmelse med
Udenrigsministeriets synspunkter.